

**UCHWAŁA NR XXII/433/2016
RADY MIEJSKIEJ W ELBLĄGU**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Gminy Miasto Elbląg na 2017 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 446) i art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Miasto Elbląg na 2017 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Elbląg.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Elblągu

Marek Pruszek

Załącznik

do Uchwały RM Nr XXII/433/2016

z dnia 29.12.2016 r.

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Miasto Elbląg na 2017 rok

I. WPROWADZENIE

Czasy współczesne charakteryzuje dynamiczny rozwój występujący we wszystkich obszarach działalności człowieka. Przemianom ulega styl życia, jego standardy, moda. Czas przeznaczony na realizację zawodową zwiększa się kosztem czasu przeznaczonego dotychczas na relacje z bliskimi, czy wypoczynek. Nowe produkty pojawiające się nieustannie na rynku wypierają tradycyjne przygotowywanie posiłku, wyjście do kina, czytanie książki czy zaangażowanie sportowe. Nieustanny brak czasu, napięcie towarzyszące próbom godzenia ze sobą wielu ról społecznych, w tym samym czasie przez tego samego człowieka oraz lęk przed porażką prowadzi do poszukiwania sposobów redukcji doświadczanych napięć. Dla wielu to właśnie alkohol jest sposobem na redukcję występujących stanów, dowartościowanie, niekiedy zapomnienie. Jednakże nadużywanie alkoholu prowadzi nie tylko do poważnych problemów społecznych i zdrowotnych w życiu jednostki, ale powoduje szkodliwe następstwa natury emocjonalnej oraz społeczno-ekonomicznej na poziomie rodziny i społeczeństwa.

Podobnie w naszym mieście, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie spośród licznych problemów społecznych. Jest to wynik rozmiarów zjawiska oraz kosztów zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych ponoszonych z tego tytułu. Do najważniejszych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zaliczyć należy: rozpad rodziny, przemoc domową, alkoholową dezorganizację środowiska pracy w tym osoby bezrobotne, naruszanie prawa i zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe. Problem uzależnienia uszkadza cały system rodzinny szczególnie dzieci, które żyją w ciągłym strachu i poczuciu zagrożenia, a negatywne wzorce wyniesione z dzieciństwa często powielane są i przenoszone w ich życie dorosłe. Dlatego ważnym elementem strategii w rozwiązywaniu problemów społecznych naszego miasta są działania zmierzające do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych, zmiana obyczajów w zakresie sposobu ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości oraz przeciwdziałanie powstawaniu i minimalizowanie następstw wynikających z nadużywania alkoholu.

I.1. Realizacja Programu w roku 2016

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwany dalej „Programem”, realizowany w roku 2016, był kontynuacją działań podjętych w latach ubiegłych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i społecznych. Jednym z głównych założeń Programu było podnoszenie świadomości o czynnikach zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych i wskazywanie sposobów ich zmniejszania i zapobiegania.

Zadania realizowane w ramach Programu ukierunkowywane były na działania zmierzające do kształtowania i utrwalania pozytywnych postaw i wartości przy szczególnym uwzględnieniu dzieci i młodzieży, aktywizację osób z problemem alkoholowym, zapobieganie występowaniu zjawisk niedostosowania społecznego oraz działania na rzecz osób mających problemy związane z nadużywaniem alkoholu i bezdomnością.

Główne działania skierowane były na:

- 1) profilaktykę oraz pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie środowisk abstynenckich;
- 2) działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi;
- 3) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych;
- 4) rozwiązywanie problemów alkoholowych przez Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego, celem którego jest szybkie reagowanie w sprawach osób nadużywających alkoholu (przeprowadzanie rozmów, motywowanie do podejmowania dobrowolnego leczenia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego);
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW KONSUMPCJI NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH I UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU

II.1. Charakterystyka problemu uzależnień alkoholowych.

Mimo, że alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii wypicie każdej jego ilości jest ryzykowne, to jednak zazwyczaj spożywanie małych dawek alkoholu i w sposób rozsądny, nie powoduje widocznych szkód zdrowotnych czy konsekwencji społecznych. Większość pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych skutków dla nich i osób z jego otoczenia.

Jednakże pewna grupa ludzi nadużywa alkoholu, powodując takim postępowaniem, w sposób nieuchronny, dużą ilość szkód i zagrożeń. Problem ten występuje we wszystkich społeczeństwach.

Nikt z osób sięgających po alkohol nie planuje, że jego sytuacja życiowa ulegnie pogorszeniu lub doprowadzi do choroby alkoholowej, czy wystąpią jakiegokolwiek szkody wynikające z jego spożywania. Korzystający z alkoholu oczekują poprawy samopoczucia, zrelaksowania się, przełamania barier w nawiązywaniu kontaktów, czy też nadania barw szarej monotonnej rzeczywistości. Są również tacy, którzy wierzą w jego korzystne działanie.

Osoby korzystające z alkoholu dla których picie jest źródłem jakichkolwiek strat, podzielić możemy na ludzi pijących ryzykownie, szkodliwie oraz na uzależnionych od alkoholu:

- ryzykowne spożywanie alkoholu to wypijanie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile model picia alkoholu nie zostanie zmieniony;
- picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu;
- uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem, które polega na utracie kontroli nad ilością pożywanego alkoholu i ciągłą lub wciąż nawracającą potrzebą picia.

Wielkość szkód jakie powoduje nadmierne spożywanie alkoholu związana jest z rozmiarami i stylem konsumpcji, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych. Niebagatelne znaczenie mają też czynniki legislacyjne, w tym działania podejmowane w ramach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i lokalne uchwały dotyczące ustalania liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych; dni i godzin otwierania i zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych; zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz określanie zasad ich sprzedaży.

Główne problemy społeczne związane z używaniem alkoholu to:

- szkody zdrowotne i rozwojowe występujące u młodych ludzi spowodowane alkoholem (wczesny wiek sięgania po alkohol);
- szkody zdrowotne spowodowane piciem alkoholu przez dorosłych (choroby i zgony z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, uszkodzenia płodu powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez ciężarne kobiety);
- zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie (uzależnienie od alkoholu członka rodziny i związane z tym nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny);
- wpływ nadużywania alkoholu na dzieci (trudna sytuacja dzieci, które wychowują się w rodzinie z problemem alkoholowym);
- naruszenie prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu, w tym kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości (często alkohol ma wpływ na przestępczość i wypadki drogowe);
- problemy alkoholowe w miejscu pracy (absencja, trudności w koncentracji, wypadkowość, obniżenie wydajności, niewłaściwe relacje z innymi pracownikami);
- naruszenie prawa przez osoby handlujące alkoholem (sprzedawanie alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym, bez wymaganych zezwoleń, nielegalne reklamowanie alkoholu, zakłócanie porządku publicznego w miejscu sprzedaży i okolicy);
- szkody ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu (koszty społeczne: opieka zdrowotna, działania policji, sądów i zakładów karnych, szkody wynikające z wypadków drogowych, nieobecności w pracy, bezrobocie).

II.2. Wybrane wskaźniki obrazujące zakres zjawiska.

Dane o wielkości spożycia alkoholu pochodzą ze statystyk dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych. Nie uwzględniają one alkoholu produkowanego w warunkach domowych, zakupów wolnych od cła, alkoholu z magazynów i nierejestrowanych źródeł. Oficjalne statystyki uwzględniają tylko napoje zarejestrowane jako wina, piwa czy napoje spirytusowe i pokazują z reguły spożycie niższe niż rzeczywisty poziom konsumpcji. Zmiany w poziomie spożycia czystego alkoholu na jednego mieszkańca oblicza się poprzez sumowanie wielkości spożycia wszystkich napojów alkoholu z uwzględnieniem jego mocy (% czystego alkoholu).

Średnie spożycie 100% alkoholu w litrach na jednego mieszkańca Polski

Średnie spożycie alkoholu 100% na jednego mieszkańca Polski	
Lata	Średnie spożycie
2010	9,02
2011	9,25
2012	9,16
2013	9,67
2014	9,4

Obliczenia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W naszym mieście sprzedaż napojów alkoholowych odbywa się na podstawie zezwoleń wydawanych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zezwolenia na sprzedaż wydawane są przedsiębiorcom w ramach limitu ustalonego uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu.

Liczba zezwoleń uzależniona jest od ilości wniosków składanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą związaną ze sprzedażą napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu (lokale gastronomiczne) i poza miejscem sprzedaży (sklepy).

Rynek alkoholowy w Elblągu - Statystyka wydawanych zezwoleń

Rok	Ilość wydanych zezwoleń		Ogółem
	detal	gastronomia	
2012	305	106	407
2013	318	68	368
2014	357	124	481
2015	358	105	463
2016 do dnia 30.IX.	249	79	328

Populacja osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Ogólna liczba mieszkańców		Polska	Elbląg
		38,5 mln mieszk.	121,6 tys. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2 % populacji	ok. 800 tys.	ok. 2432 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4864 osób
Dzieci i młodzież wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4864 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7 % populacji	2-2,5 mln	6080-8512 osób

Opracowanie własne na podstawie obliczeń Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Z danych szacunkowych podawanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) wynika, że w Polsce osób uzależnionych od alkoholu jest ok. 2% populacji. Osoby żyjące w otoczeniu alkoholika to ok. 4% populacji, dzieci i młodzież wychowująca się w rodzinach alkoholików stanowią ok. 4% populacji. Oddzielną kategorię stanowią osoby pijące szkodliwie, ich liczbę PARPA szacuje na ok. 5-7% populacji.

Szacunkowo ujmując, oznacza to, że w naszym mieście (121,6 tys. mieszkańców - dane GUS) jest odpowiednio 2432 osoby uzależnione od alkoholu, 9728 dorosłych i dzieci żyje w otoczeniu alkoholika, ponad 6000 osób szkodliwie pije alkohol.

Łącznie, wliczając osoby z najbliższego otoczenia osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie można założyć, że w skali miasta Elbląga jest ponad 18 tys. osób w różnym stopniu i charakterze uwikłanych jest w problem alkoholowy.

Statystyka problemów miejskich związanych z piciem alkoholu.

Osoby dowieszone do wytrzeźwienia						
Rok	Pogotowie Socjalne			Komenda Miejska Policji		
	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni
2012	4306	357	3949	719	54	665
2013	4174	376	3798	717	53	664
2014	3388	308	3080	671	42	629
2015	3540	264	3276	608	48	560
2016 do 30.IX.	2210	142	2068	492	26	466

Dane z Pogotowia Socjalnego w Elblągu i Komendy Miejskiej Policji.

Osoby nieletnie dowieszone do wytrzeźwienia						
Rok	Oddział Dziecięcy Szpitala Miejskiego			Komenda Miejska Policji		
	Łącznie	Dziewczęta	Chłopcy	Łącznie	Dziewczęta	Chłopcy
2012	21	7	14	14	4	10
2013	17	4	13	6	2	4
2014	14	2	12	4	0	4
2015	10	4	6	10	2	9
2016 30.IX.	10	5	5	6	1	5

Dane ze Szpitala Miejskiego w Elblągu i Komendy Miejskiej Policji.

Powyższe tabele przedstawiają dane dotyczące ilości osób dowieszonych w celu wytrzeźwienia: dorosłych do Pogotowia Socjalnego w Elblągu i Komendy Miejskiej Policji w Elblągu oraz osób nieletnich na Oddział Dziecięcy Szpitala Miejskiego w Elblągu i Komendy Miejskiej Policji w Elblągu.

W stosunku do ogólnej liczby zatrzymanych w Pogotowiu Socjalnym, ponad 91% stanowią mężczyźni. W przypadku braku miejsc w tej placówce osoby nietrzeźwe umieszczane są również w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych Komendy Miejskiej Policji w Elblągu.

Niezależnie od danych statystycznych odnoszących się do nietrzeźwych nieletnich, potwierdza się problem wczesnego kontaktu z alkoholem wśród dzieci i młodzieży. Z ogólnopolskich badań wynika, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak ma to miejsce u dorosłej części społeczeństwa. Próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Liczba osób korzystających z terapii oraz działań terapeutycznych, konsultacyjno-informacyjnych i poradnictwa na terenie Miasta Elbląga.

Rok	Poradnie Terapii Odwykowej		Działania realizowane przez instytucje miejskie i organizacje pozarządowe		Łącznie
	Osoby dorosłe	Osoby nieletnie	Osoby dorosłe	Osoby nieletnie	
2012	1318	77	2047	25	3467
2013	1427	106	1985	22	3540
2014	1319	151	1780	75	3325
2015	1646	84	1955	142	3827

2016 30.IX	1369	76	878	18	2341
---------------	------	----	-----	----	------

Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Poradni i organizacji pozarządowych

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie miasta cztery placówki: NZOZ Centrum Odwykowo – Terapeutyczne, NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień „SZANSA”, NZOZ Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza”, Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień, prowadzą terapię dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Jako zakłady opieki zdrowotnej działania swoje prowadzą również w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wsparcie udzielane osobom uwikłanym w alkohol przez funkcjonujące podmioty nie daje rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska, faktycznych barierach czy ograniczeniach w dostępności do świadczeń, możliwości uczestnictwa w programach terapeutycznych i programach redukcji szkód. Zliczanie osób i oferowanych indywidualnie świadczeń na podstawie informacji od poszczególnych wykonawców nie daje pewności, że beneficjenci tych działań nie są wykazywani wielokrotnie.

Ważnym problemem w naszym mieście jest brak prowadzenia terapii dla szkodliwie pijących osób nieletnich. Żadna z funkcjonujących Poradni nie prowadzi działań ściśle ukierunkowanych na takie osoby. Jednakże w świetle narastającego zjawiska spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież, elbląskie poradnie terapii odwykowej podejmują wszelkiego rodzaju działania profilaktyczne i pomocowe dla osób zgłaszających się z problemem.

Ponadto profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się organizacje pozarządowe, w ramach ogłaszanych konkursów na realizację zadań publicznych. Działaniami terapeutycznymi, konsultacyjno – informacyjnymi i poradnictwem obejmowane są dzieci, młodzieży i osoby dorosłe. W roku 2015 zawarto 7 umów na w/w działania, z których skorzystało 2097 osób. Oznacza to, że nieodpłatne działania realizowane przez organizacje pozarządowe w sferze problemów alkoholowych wciąż cieszą się dużym zainteresowaniem.

Niezwykle ważnym ogniwem w systemie pomocy rodzinie z problemem uzależnienia jest Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i działający w jej strukturach Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego. Komisja rekomenduje corocznie zadania, które gmina ma obowiązek realizować w ramach lokalnych działań mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom alkoholizmu i przemocy w rodzinie, a Zespół ds. Lecznictwa Odwykowego zajmuje się osobami z problemem alkoholowym.

Działalność Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego

Rok	2012	2013	2014	2015	2016 do 30.09.
Ilość nowych wniosków zgłaszanych do MKRPA	155	147	165	152	100
Ilość osób objętych motywowaniem do leczenia odwykowego	298	212	271	262	170
Ilość wniosków skierowanych do sądu o zastosowanie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	22	60	50	48	35

Powyższa tabela przedstawia ilość wniosków wpływających do MKRPA w poszczególnych latach, osoby motywowane do leczenia odwykowego oraz sprawy skierowane do sądu, celem zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

Wnioski do Sądu, kierowane są po wcześniejszym wykonaniu przez biegłego psychologa i psychiatrę badania i sporządzeniu opinii psychologiczno psychiatrycznej w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osoby kierowanej.

III. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU NA ROK 2017

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2016, poz. 487 ze zmianami) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii miasta w zakresie problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Program uwzględnia również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Obszary realizacji Programu w szczególności obejmują:

- 1) działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie środowisk abstynenckich;
- 2) działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie;
- 3) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych;
- 4) podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów dotyczących reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

III.1. Kierunki Programu

Realizacja programu zakłada wdrażanie przedsięwzięć edukacyjno-profilaktycznych oraz podejmowanie działań mających na celu aktywizację społeczną w zakresie przeciwdziałania występującym aktualnie zagrożeniom. Nadużywanie alkoholu wiąże się bardzo często z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, które dotyka nie tylko osoby pijące, ale i członków ich rodzin. W dalszym działaniu stanowi również czynnik ryzyka w powstawaniu zaburzeń w relacjach rodzinnych, konfliktach, wywoływaniu zachowań agresywnych. Konsekwencją jest osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, co naraża w sposób szczególny dzieci i młodzież na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, często związanej ze spożywaniem alkoholu.

Prowadzone działania edukacyjne winny wspierać wychowanie, ponieważ wychowanie to działanie zmierzające w kierunku rozwoju jednostki, natomiast profilaktyka jest działaniem zapobiegającym niepożądanym zjawiskom, w tym rozwojowi. Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji i wewnętrznego poukładania młodego człowieka. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie działań ryzykownych. Skuteczna profilaktyka nie może być jednorazowym przedsięwzięciem, musi być działaniem długofalowym, rozłożonym w czasie, dostosowanym do wieku i potrzeb odbiorców i obejmować główne obszary, które dotyczą funkcjonowania dzieci i młodzieży.

W oparciu o doświadczenia z lat ubiegłych realizacja Programu w roku 2017 opierać się będzie na współpracy szeregu instytucji zajmujących się problemem alkoholowym, współpracy z organizacjami pozarządowymi, które w swych działaniach uwzględniają profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi.

Samorząd elbląski ukierunkowuje zadania Programu na działania profilaktyczno – edukacyjne szczególnie skierowane do młodego pokolenia, ograniczenie dostępności do spożywania napojów alkoholowych, integrację osób uzależnionych oraz wielokierunkową pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i społecznych.

Program określa ponadto lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizację szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Obejmuje działania zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i polityką Miasta Elbląga, opierając się na następujących aktach prawnych i dokumentach:

1. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
2. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.);
3. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.);
4. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.);
5. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.);
6. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492);
7. Uchwale Nr XXIV/785/2001 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 13 września 2001 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie miasta Elbląga;
8. Uchwale Nr XIII/277/2004 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 19 lutego 2004 r. w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Elbląga;
9. Uchwale Nr XV/367/2004 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 3 czerwca 2004 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i usługowych na terenie miasta Elbląga;
10. Uchwale Nr XVI/349/2008 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 11 września 2008 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Elbląga miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz zakazu ich sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia;
11. Uchwale Nr XXIV/536/2009 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Elbląga.

III.2. Grupy docelowe.

Program adresowany jest do osób fizycznych i prawnych realizujących zadania w wymienionych obszarach, do osób z grup ryzyka, uzależnionych i ich rodzin oraz wszystkich mieszkańców Miasta Elbląg, w szczególności:

- 1) dzieci i młodzieży szkolnej;
- 2) rodzin osób z problemem alkoholowym;
- 3) osób pijących ryzykownie i szkodliwie, w tym uzależnionych od alkoholu;
- 4) pozostałych konsumentów alkoholu.

III.3. Zasoby lokalne: instytucje, organizacje i grupy środowiskowe zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a) planuje, inicjuje i koordynuje działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie miasta;

- b) pełni funkcję koordynującą doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Programu, współdziałając z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Wskazuje kierunki, dokonuje podziału środków finansowych na poszczególne zadania ujęte w Programie;
 - c) podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
 - d) opiniuje wnioski w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w placówkach handlowych i gastronomicznych oraz kontroluje przestrzeganie warunków sprzedaży;
 - e) bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Placówki oświatowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki prowadzące zajęcia pozalekcyjne zajmują się profilaktyczną działalnością informacyjną i edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
 - 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania w zakresie pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym i ich rodzinom.
 - 4) Placówki wsparcia dziennego prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno-edukacyjną oraz socjoterapeutyczną dla dzieci i młodzieży.
 - 5) Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze działające na terenie miasta zapewniają zorganizowaną opiekę dla dzieci z rodzin, w których występują problemy społeczne, w tym związane z alkoholem i przemocą, jak również zapewniają dzieciom całodobową opiekę oraz wychowanie przewidziane dla placówek typu interwencyjno socjalizacyjnych.
- 6) Poradnie terapii uzależnień:
 - a) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Odwykowo-Terapeutyczne;
 - b) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień „SZANSA”;
 - c) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny KARAN „Dom Zacheusza”;
 - d) Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień;
 - e) Specjalistyczne Zakłady Opieki Zdrowotnej dla pacjentów kierowanych przez sąd na przymusowe leczenie odwykowe.
 - 7) Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży udziela kobietom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i społeczne czasowego schronienia, wsparcia w powrocie do właściwego funkcjonowania w społeczeństwie.
 - 8) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie udziela interwencyjnie specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy domowej w zakresie socjalnym i terapeutycznym, służącym bezpieczeństwu i ochronie ofiar przemocy, czasowej izolacji od źródeł kryzysu.
 - 9) Schronisko, Noclegownia i Ogrzewalnia funkcjonujące na bazie Dom dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta, zapewniają schronienie bezdomnym mężczyznom, których bezdomność często związana jest z problemem alkoholowym, oferując działania ukierunkowane na wyjście z bezdomności.
 - 10) Pogotowie Socjalne wraz z noclegownią przyjmuje do wytrzeźwienia osoby w stanie nietrzeźwości, udziela im pomocy medycznej oraz dysponuje miejscami noclegowymi dla osób bezdomnych, również będących pod wpływem alkoholu. Placówka ponadto prowadzi działania informacyjne i profilaktyczno-terapeutyczne, przyczyniając się do zmniejszenia zagrożenia publicznego wynikającego z nadużywania alkoholu.
 - 11) Komenda Miejska Policji egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócenia porządku publicznego i przemocy w rodzinie.

- 12) Straż Miejska kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, przewozi osoby z interwencji domowych oraz osoby bezdomne do ośrodków pomocy.
- 13) Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ŻUŁAWY”, w ramach którego funkcjonuje świetlica dla trzeźwych alkoholików oraz działają grupy wsparcia np. Anonimowych Alkoholików dla osób dorosłych i dla Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 14) Centrum Integracji Społecznej realizujące reintegrację zawodową i społeczną również dla osób uzależnionych poprzez kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnym osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu.
- 15) Sąd Rejonowy w Elblągu III Wydział Rodzinny i Nieletnich orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- 16) Na terenie miasta działają organizacje pozarządowe zajmujące się problemami społecznymi związanymi z alkoholem, narkomanią, przemocą domową oraz zapobieganiem tym zjawiskom.
- 17) Przy parafiach kościelnych funkcjonują samopomocowe grupy wsparcia anonimowych alkoholików.

IV. CELE GŁÓWNE, SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA, WSKAŹNIKI I REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym priorytetem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta, przeciwdziałanie uzależnieniu od alkoholu, redukcję szkód wywołanych konsumpcją alkoholu, poprawą sytuacji rodzin z problemem alkoholowym, a także zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w mieście.

IV.1. Działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie postaw abstynenckich.

Cele szczegółowe:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy profilaktycznej, terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.
- 2) Funkcjonowanie punktów konsultacyjno-informacyjnych na terenie miasta.
- 3) Promowanie trzeźwości, wspieranie środowisk i postaw abstynenckich.
- 4) Działania na rzecz ochrony dzieci i młodzieży poprzez wprowadzanie zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Działania:

- 1) Zwiększenie dostępności do bezpłatnej pomocy profilaktycznej i terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 2) Wspieranie punktów konsultacyjno-informacyjnych zajmujących się wsparciem psychologicznym, pedagogicznym i edukacyjnym dla osób z problemem alkoholowym, innymi uzależnieniami i ich bliskim.
- 3) Programy profilaktyczne i wspierające dla środowisk abstynenckich.
- 4) Wspomaganie działań na rzecz skutecznego egzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu i zakazu sprzedaży/udostępniania alkoholu nieletnim.

Wskaźniki:

- 1) Ilość punktów konsultacyjno-informacyjnych na terenie miasta;
- 2) Liczba osób korzystających z konsultacji i poradnictwa;
- 3) Ilość programów profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych;
- 4) Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych;
- 5) Liczba osób korzystających z działań profilaktycznych i wspierających na rzecz utrzymania abstynencji.

IV.2. Działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.**Cele szczegółowe:**

- 1) Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego.
- 2) Realizacja tzw. profilaktyki alternatyw angażującej dzieci i młodzież w alternatywne formy spędzania czasu wolnego.
- 3) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych, kształtujących prawidłowe postawy osobowościowe oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez alkoholu i używek.
- 4) Działania profilaktyczne na rzecz dzieci i rodzin, w których występuje alkoholizm lub zagrożonych alkoholizmem.

Działania:

- 1) Dofinansowywanie placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
- 2) Organizacja wypoczynku zimowego letniego i innych działań profilaktycznych jako formy zagospodarowania czasu wolnego, alternatywnych wobec nudy i stosowania substancji psychoaktywnych.
- 3) Promowanie programów edukacyjnych zwiększających kompetencje wychowawcze rodziców w zakresie profilaktyki oraz zachowań ryzykownych.
- 4) Wspieranie programów i zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki:

- 1) Liczba placówek wsparcia dziennego.
- 2) Ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach placówek wsparcia dziennego.
- 3) Rodzaje i liczba odbiorców wypoczynku letniego i zimowego;
- 4) Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych.
- 5) Liczba odbiorców programów profilaktycznych i edukacyjnych.
- 6) Liczba zajęć socjoterapeutycznych i profilaktycznych.
- 7) Liczba osób korzystających z zajęć profilaktycznych.
- 8) Liczba osób i ilość wypłaconych stypendiów.

IV.3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.**Cele szczegółowe:**

- 1) Realizacja programów związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.
- 2) Aktywizacja osób z problemem alkoholowym, zapobieganie zjawiskom niedostosowania społecznego oraz działania na rzecz osób mających problemy z alkoholem i bezdomnością jako redukcja szkód związanych z nadużywaniem alkoholu.

- 3) Szkolenia dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i osób zajmujących się problematyką alkoholową.
- 4) Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- 5) Funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego.
- 6) Reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania:

- 1) Dofinansowywanie programów realizowanych w sferze problemów alkoholowych i społecznych.
- 2) Wspieranie dożywiania dzieci i dorosłych z rodzin, w których występują problemy związane z alkoholem.
- 3) Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych, matek z dziećmi, w szczególności ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) Koszty sądowe w postępowaniach o zobowiązanie do podjęcia leczenia.
- 5) Wydawanie opinii przez biegłych orzekających w sprawach Zespołu d/s Lecznictwa Odwykowego.
- 6) Szkolenia dla osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.

Wskaźniki:

- 1) Liczba wdrożonych projektów, programów profilaktycznych i interwencyjnych przez instytucje i organizacje oraz liczba ich odbiorców.
- 2) Liczba osób objętych dożywianiem.
- 3) Liczba osób przeszkolonych.
- 4) Liczba spraw skierowanych do sądu dotyczących leczenia odwykowego.
- 5) Wysokość wydatkowanych środków finansowych za wykonane badania i sporządzone opinie psychiatryczno – psychologiczne.
- 6) Liczba instytucji i organizacji angażujących się w aktywizację osób z problemem alkoholowym, bezdomnością oraz zapobieganiem zjawiskom niedostosowania społecznego.

IV.4. Realizatorzy Program.

Za opracowanie, przebieg i sprawozdawczość Programu odpowiedzialny jest Referat Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Elblągu, który zgodnie z zapisami niniejszego dokumentu deleguje realizację zadań wraz z dofinansowaniem na poszczególnych realizatorów Programu:

- 1) Organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert.
- 2) Jednostki organizacyjne Miasta Elblągu.
- 3) Departamenty i Referaty Urzędu Miejskiego w Elblągu.
- 4) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV.5. Zadania Programu.

Zadania określone do realizacji w ramach Programu na rok 2017 określone są tabelarycznie w „Podziale środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok”.

V. OCENA SKUTECZNOŚCI PROGRAMU

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podlega ocenie dokonywanej przez Prezydenta Miasta za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie sprawozdania zbiorczego z realizacji zadań. Analizie i ocenie podlega sposób realizacji zadań i ich skuteczność.

Szersze spojrzenie na Program, oraz sposób jego wdrażania dokonane będą w drodze identyfikacji i oceny celów oraz sposobów realizacji, dostarczanych wniosków co do skuteczności Programu oraz ewentualnych potrzeb związanych z wzmocnieniem oddziaływania Programu, usprawnieniem procesów zarządzania czy modyfikacji kierunków działań.

VI. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

1. Koordynację realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Prezydent Miasta Elbląg za pośrednictwem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań realizatorzy zobowiązani są do przedstawiania sprawozdań z ich realizacji.
3. Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie poprzez:
 - 1) sprawozdania wewnętrzne dla Departamentu Skarbnika Miasta;
 - 2) sprawozdania zewnętrzne do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego – Ankieta PARPS G1.
4. Informacja z realizacji Programu przedstawiona zostanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w terminie do 30 kwietnia 2018 roku.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA MKRPA

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z wyjątkiem Zespołu ds. Lecznictwa Odwykowego wykonuje swoją pracę społecznie.
2. Wynagrodzenie dla członków Zespołu d/s Lecznictwa Odwykowego, z wyjątkiem Sekretarza Komisji (członka Zespołu), wynosi 150 zł /brutto/ za każdy udział w posiedzeniu.
3. Podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi lista obecności i protokół z posiedzenia w/w Zespołu.
4. Wynagrodzenia wypłacane będą ze środków budżetu miasta: dział 750 – Administracja publiczna, rozdz. 75023 – Urzędy miast na prawach powiatu.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wydatki realizowane są w dziale 851 – Ochrona zdrowia, rozdz. 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. Planowane wpływy na rok 2017 wynoszą 2.200.000 zł.

4. Zadania Programu i sposób ich finansowania przedstawione są w tabeli – „Podział środków finansowych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok”.

L.p.	Nazwa zadania	Kwota	Realizacja
I.	Działania z zakresu profilaktyki, pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin oraz promowanie trzeźwości i wspieranie środowisk abstynenckich:	95.000,-	
1.	Prowadzenie punktów konsultacyjno informacyjnych, jako wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz edukacji dla osób z problemem alkoholowym, innymi uzależnieniami i ich rodzin. - RZiSS	65.000,-	Cały rok
2.	Programy profilaktyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych współuzależnionych i ich rodzin. - RZiSS	15.000,-	Cały rok
3.	Działania profilaktyczne i wspierające dla osób utrzymujących abstynencję. - RZiSS	15.000,-	Cały rok
II.	Działania profilaktyczne, wychowawcze, edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.	1.047.000,-	
1.	Dofinansowanie placówek wsparcia dziennego. - RZiSS	230.000,-	Cały rok
2.	Dofinansowanie wypoczynku zimowego w formie obozów, zimowisk dla dzieci i młodzieży oraz pozostałe formy wypoczynku zimowego, w tym organizacja półzimowisk. - DEiS	140.000,-	I kwartał
3.	Dofinansowanie wypoczynku letniego: W formie obozów, kolonii, wyjazdów integracyjno-edukacyjnych, oraz półkolonii dla dzieci i młodzieży z elbląskich szkół i placówek. - DEiS	400.000,-	II, III kwartał
	Organizowanego przez organizacje pozarządowe dla dzieci i młodzieży jako działania profilaktyczne. - RZiSS	80.000,-	II, III kwartał
4.	Dofinansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży uzależnionej lub zagrożonej uzależnieniami z placówek opiekuńczo – wychowawczych. - RZiSS	37.000,-	II, III kwartał
5.	Pomoc w postaci stypendiów dla dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej, znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej oraz zagrożonej problemem alkoholizmu. - DEiS, RZiSS	60.000,-	Cały rok
6.	Zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne oraz imprezy okolicznościowe dla dzieci i młodzieży. - DEiS	50.000,-	Cały rok

7.	Wsparcie programów edukacyjnych i profilaktycznych realizowanych przez placówki oświatowe. - DEiS	50.000,-	Cały rok
III.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.	1.058.000,-	
1.	Dofinansowanie programów oraz udziałów własnych do programów, dla jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych realizujących programy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i społecznych.- RZiSS	15.000,-	Cały rok
2.	Dofinansowanie dożywiania dzieci i dorosłych pochodzących z rodzin, w których występuje alkoholizm oraz zagrożonych alkoholizmem. - MOPS	50.000,-	Cały rok
3.	Posiłki dla osób bezdomnych z problemem alkoholowym. - RZiSS	75.000,-	I, II, IV kwartał
4.	Finansowanie kosztów postępowania sądowego i prokuratorskiego w sprawach osób uzależnionych od alkoholu. - RZiSS	4.000,-	Cały rok
5.	Szkolenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osób zajmujących się problemami alkoholowymi i społecznymi. - RZiSS	4.000,-	Cały rok
6.	Opinie biegłych sądowych za wykonanie badań i sporządzanie opinii psychiatryczno – psychologicznych. - RZiSS	20.000,-	Cały rok
7.	Dofinansowanie prowadzenia Domu dla Bezdomnych (Schronisko, Noclegownia, Ogrzewalnia) - RZiSS	650.000,-	Cały rok
8.	Prowadzenie Ośrodka i Interwencji Kryzysowej Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży. - RZiSS	210.000,-	Cały rok
9.	Świąteczne spotkania elblązan, w tym rodzin i osób niewydolnych społecznie lub zagrożonych alkoholizmem. - DPiK	30.000,-	IV kwartał
	Razem:	2.200.000,-	